

JOK-BLADET

1 - 2009

Text/innehåll där ej annat anges:
Olle Bernard (2009.04.15)
E-mail: olle.bernard@comhem.se
JOKs hemsida: jok.hemsida.net

JÄRVAFÄLTET BJÖD PÅ SVERIGES FÖRSTA FYND AV GULBRYNAD SPARV

JOKs fågelmatning, belägen söder om Säbysjön, är fr o m den 3/1 2009 för evigt inskriven i den Svenska Ornitologins historia. Orsaken till detta är att landets allra första fynd av **gulbrynad sparv** *emberiza chrysophrys* gjordes just här.

Gulbrynad sparv har tidigare endast observerats vid 8 tillfällen i Europa under 1900-talet – fem gånger i Storbritannien, en gång i Nederländerna, en gång i Belgien samt en gång i Ukraina. Dessutom finns två fynd från 1800-talet – Frankrike och Luxemburg.

Arten häckar i östra Sibirien, från Bajkalsjön och österut. Övervintrar normalt i sydöstra Kina.

UPPTÄCKTEN AV DEN GULBRYNADE SPARVEN

Liksom så många andra dagar styrde undertecknad även lördagen den 3/1 ut mot norra delen av Järva fältet.

Dagen inleddes med att fylla på med solrosfrön vid JOKs matning söder om Säbysjön. En matning som JOK hållit igång under ca 15 år. Fram till denna dag hade vintern inte bjudit på något extra i fågelväg vid matningen. "Bara" de vanliga fåglarna var även denna dag på plats. Nästa stopp för min del blev vid det närbelägna 30-meterskärret. Om det inte finns några fåglar att studera vid denna lokal, så finner man nästan alltid skådarkamrater här. Och det är ju alltid trevligt. Den sociala delen vid fågelskådning skall definitivt inte underskattas.

Vädret var denna dag inte det allra skönaste. Småkallt och lite irriterande vind gjorde att jag fick nog efter några timmars skådning och kompisnack.

Under besöket vid 30-meterskärret hade flera personer informerat om att det uppehöll sig en katt vid JOKs fågelmatning. Lät naturligtvis inte helt bra och för övrigt kan jag inte minnas att jag någonsin sett någon katt vid matningen under alla de år som vi hållit på med denna. På vägen hem stannade jag på en "kattlarmet" åter till vid matningen. Gick en runda men kunde inte upptäcka den allra minsta katt. Däremot träffade jag JOK-kamraterna **Harald Ehrenborg** och **Kjell Sahlberg** vid matningen, vilket definitivt var avgörande för det fortsatta dramatiska skeendet.

Under samtalet upptäcktes helt plötsligt en liten och till utseendet klart avvikande fågel i en buske. Fågeln satt helt stilla, med fronten riktad mot oss, och visade upp mycket tydliga ljusa ögonbrynsstreck och ett ljust hjässband (mittbena).

JOK:s höst- och vinterprogram 2009 redovisas på sidorna 17-18.

Med våra handkikare studerade vi fågeln intensivt, då denna under någon minut satt helt stilla i busken, detta vänd mot oss. Undertecknad kunde bara konstatera, att en sådan fågel hade jag aldrig tidigare någonsin sett.

Hjälp tillkallades från JOKare som befann sig i närområdet, men innan dessa hann fram var den lilla fågeln helt plötsligt borta från busken och därmed började dramatiken på allvar.

Jag hämtade snabbt min kamera och sökte mig lite närmare matningen samtidigt som skådkamraterna anlände.

Väntan på att den mystiska och ännu inte artbestämda fågeln skulle återvända till matningen, något som man innerligt hoppades på, upplevdes som en evighet. Men det rörde sig nog bara om en tid på ca 30 minuter.

JOKarna som stod ute på vägen upptäckte äntligen åter fågeln i buskarna bakom matningen. Förhoppningen om att fågeln på väg fram till matningen steg. Till all lycka hoppade den mystiska fågeln ned på marken vid matningen, och detta på ett avstånd som inte var större än att jag lyckades ta några för artbestämningen mycket värdefulla bilder.

Då jag återvände till de övriga JOKarna stod dessa och bläddrade i "Fågelguidens" sparvsidor, och när jag visade upp mina bilder i kamerans display kunde artbestämningen med definitiv säkerhet avklaras.

GULBRYNAD SPARV, en ny art för landet och det tionde fyndet i Europa larmades, förmodligen med lätt skakande händer, ut på Club 300:s BMS-system.

Tankarna svindlade dock fortfarande. Är detta verkligen sant? Att upptäcka en ny art för landet på JOKs matning på Järvafältet ska väl egentligen inte kunna ske. Helt enkelt en omöjlighet.

Det första larmet om den gulbrynade skickades ut med en liten försiktighet gällande artbestämningen – vi ville verkligen kontrollera att inget gigantiskt misstag, typ hjärnsläpp, var på gång. Detta första försiktiga larm uppfattades av flera BMS-användare som ett s k fellarm och många förväntade sig därför en snabb korrigerings. I stället skickades ett nytt larm från Järvafältet, som informerade om att artbestämningen var säker.

Vid artbestämningen var vi mycket tacksamma för att **Lars Svensson** valt att ta med denna art i "Fågelguiden". Den gulbrynade är ju så säll-

synt i vår del av världen att arten kanske inte borde platsa i den aktuella fälthandboken. Det finns ju många lika sällsynta fåglar som inte tagits med i guiden.

Lars Svensson fick frågan, vid ett reportage i TV-Rapport, om varför han hade valt att ta med just den gulbrynade. Lars svarade då att han hade tagit med den som ett russin. Undertecknads kommentar: Detta är i så fall **det absolut vackraste russin som jag någonsin sett.**

Bland närvarande JOKare som, förutom upptäckarna, deltog vid den slutliga artbestämningen fanns **Johan Wallin, Tommy Carlsson, Lars Imby, Holger Stenson och Percy Fredriksson. Anders Sennmalm**, som också var en av de JOKare som var på plats då artningen säkerställdes, levererade följande numera klassiska texttrader på JOKs hemsida:

"Larmen och Olles fotografier på den gulbrynade sparven sände chockvågor genom skådar-Sverige. Ett fågelskalv med epicentrum på Järvafältet!! Helt obegripligt."

Besökarna strömmade till.

Larmet gick ut på BMS-systemet ca kl 14 på lördagen den 3/1 och under eftermiddagen hann ca 200 skådare se den unikt rara gästen.

Dag 2 (söndagen den 4/1) var det extremt stor publik tillströmning. Bilar var parkerade utefter hela vägen från matningen upp till IKEA.

Antalet besökare denna dag bör ha varit mellan 600-1000 personer.

Efter upptäckten den 3/1, och fram till mitten av februari, fanns en konstant bevakning av JOKs matning under dygnets alla ljusa timmar.

Efter ca 2 veckors frånvaro (helt osynlig vid matningen efter den 10/2) upptäckte **Kenneth Sjögren** åter den gulbrynade sparven vid matningen, såväl den 23/2 som den 27/2.

Återkomsten kan troligen förklaras med att det under den 22/2 kom ca 1 dm snö, vilket gjorde att sparven förmodligen inte kunde hitta tillräckligt med föda ute i terrängen utan fick söka sig till matningen, där den åter "tvingades" äta havre- och solrosfrön.

Hur många som besökt den gulbrynade sparven är snudd på omöjligt att exakt ange.

En uppskattning/bedömning är att över 3000 personer sett sparven.

Räknar man in alla s k återbesökare bör antalet besök vara minst 7000 st.

**Media uppmärksammade den gulbrynade sparven
och Järvafältet, JOK, Järfälla, Säbysjön enligt bl a följande:**

Tidningar:

Expressen (5/1).

Metro (7/1).

Svenska Dagbladet (9/1).

DN (10/1 - kulturdelen).

Mitt i Järfälla (13/1).

Svenska Dagbladet - Tecknar-Anders (18/1).

+ flera s k nättidningar/nätupplagor.

Radio/TV:

Radio P4 Stockholm (3/1).

TV4- Stockholm (9/1).

TV1- Rapport (10/1).

Järfälla lokal-TV (15/1+29/1).

Radio P1 – Studio 1 (16/1).

Radio P1- Naturmorgon (17/1).

Radio P1- Naturmorgon (24/1).

NYA FÅGELARTER UPPTÄCKTA I SVERIGE (1993-2008)

- 1993 Kärrtärna, svart lärka, eksångare
- 1994 Mindre bergand, taggstjärtseglare, tofslunnefågel
- 1995 Beigekindad skogstrast
- 1996 Bruntrast, klippsvala, hedpiplärka
- 1997 *Ingen ny art upptäckt för landet.*
- 1998 Mongolpiplärka
- 1999 Nilgås, tygeltärna, skorstensseglare, orientseglare, rostgumpad törnskata
- 2000 Grässångare
- 2001 Svartbrynad albatross, piparsnäppa, atlant-/maderiapetrell
- 2002 Vitvingad lärka
- 2003 Hudsonspov, sibirisk gråsnäppa, sandsnäppa
- 2004 Svartvingad glada
- 2005 Amurfalk, kolymasnäppa, dvärgspov
- 2006 *Ingen ny art upptäckt för landet.*
- 2007 Mindre albatross
- 2008 Häcksparv
- 2009 Gulbrynad sparv, dock ännu ej godkänd av RK.

NYA SVERIGEARTER UPPTÄCKTA I UPPLAND

- 1987 **Kohäger**, Åkersberga,
 - 2002 **Iberisk gransångare**, Marma skjutfält, Älvkarleby
 - 1986 **Glasögonflugsnappare**, Svenska Högarna
 - 1959 **Tallsparv**, Täby
 - 2009 **Gulbrynad sparv***, Säbysjön
- *Ännu ej godkänd av SOF:s RK.*

INOM STOCKHOLMS RAPPORTOMRÅDE finns följande nya Sverigeart:

- 1991 **Dvärgsångare**, Landsort

PS: Det finns troligen flera s k 1:a fynd för landet gjorda i både Uppland och i Stockholms rapportområde. Meddela därför gärna kompletteringar.

TACK för många goda insatser vid den gulbrynade sparven

Det allra största tacket tillägnas givetvis upptäckar- och skådarkamaraterna **Harald Ehrenborg** och **Kjell Sahlberg**. Utan Haralds vakna ögon, i samband med upptäckten, hade fågeln kanske aldrig någonsin upptäckts. Detta med tanke på att sparven, under i princip hela sin vistelse vid JOKs matning, envisades med hålla till på matningens s k baksida.

Andra gången, som sparven visade sig - ca 30 minuter efter upptäckten, fanns **Johan Wallin**, **Tommy Carlsson**, **Holger Stenson**, **Lasse Imby**, **Anders Sennmalm**, **Percy Fredriksson** och kanske ytterligare någon JOKare som jag i så fall missade i all uppståndelsen, på plats. Gemensamt kunde vi, med hjälp av "Fågelguiden", mina foton och en viss del kunskap, klara av att säkert artbestämma den rara fågeln.

Efter att informationen, om den nya artens spridits ut över landet, var det många intresserade som undrade var platsen för JOKs matning låg.

Johan Wallin, **"Classe" Cronlund**, **Anders Eriksson** m fl redovisade snabbt på JOKs och Club 300s hemsidor både vägbeskrivningar för bilburna samt dessutom hur man tog sig till lokalen med kollektiva färdmedel. Det senare visade sig mycket viktigt för många miljötänkande skådare som ogärna sätter sig i en bil bara för att "dra på en fågel". Denna gång kunde dessa med stor glädje delta i "kryssandet" utan att drabbas av dåligt miljösamvete.

Johan tjänstgjorde dessutom förtjänstfullt som parkeringsövervakare under söndagen då den största publiktillströmningen noterades.

Ett tack även till **Johan Wallin** för att han startade upp bössinsamlingen och för att han och **Bosse Carlsson** turades om att så framgångsrikt

gå runt med insamlingsbössan. Donerade pengar (lite över 6000 kr), går givetvis till JOKs matningar på Järvafältet.

Ett tack till **Tommy Eriksson**, **Nils Forsselius**, som tillsammans med redaktör'n fick arbeta kvällsskift under tiden för "Guldlocks" besök. Detta för att ordningställa fågelmatningen inför nästa skåardag. Att jobba med matningen dagtid var helt uteslutet p g a risken att störa bort vår rara gäst framför ögonen på tillresta skådare.

Lars Friberg hjälpte till med att trycka upp information om den gulbrynade på en av under-tecknad utformad A3-plansch. Flertalet besökare, inte minst förbivandrande allmänhet, studerade gärna den vid matningen uppsatta infoplan-schen. Här fick man bli veta om antal fynd av arten i Europa och dessutom med hjälp av en karta klart för sig var fågeln häckar och var den normalt skulle ha befunnit sig under vintern.

"**Henkan**" **Waldenström** bidrog med sina goda kontakter med media så att vi (JOK) kunde få ut information om både vår klubbs verksamhet och inte minst Järvafältets höga värde för både fåglar och människor.

Ett stort tack till alla JOKare för bidrag till klubbens fågelmatningar i form av pengar, frön, talgbollar m m.
Sens moral: Utan fågelmatning - inga fåglar.
Inte ens en liten gulbrynad sparv.

Och slutligen, men inte minst viktigt:
Ett stort tack alla JOKare som hjälpt till att leta fram den ibland mycket svårupptäckta rariteten åt tillresta skådarvänner. Alldeles säkert mycket uppskattat av dessa, som förhoppningsvis lämnat JOKs Järvafält med härligt positiva minnen.

Följ. text presenterade JOK på Club 300s hemsida ("Brevduvan") samt i "Fåglar i Uppland":
"Vi vill framföra vårt tack till alla er som besökt oss och den gulbrynade sparven på Järvafältet!
Ni har skött er exemplariskt! Och ni är många, flera tusen. Utan minsta övertramp som vi har kunnat notera. Imponerande.

Genom att hålla det avstånd till matningen som vi har gjort har inga fåglar störts. Visst är vi väl flera som efter någon timmes väntan, ibland i isande kyla, skulle vilja gå närmare för att se om den ändå inte kryper omkring därinne bland buskarna. Men icke, vi har visat varandra respekt och väntat. Och såvitt vi vet har alla besökare till slut fått bra obsar på vår rara gäst.

Vi passar också på att tacka för alla generösa gåvor som vi fått i form av såväl fågelmat som pengar i "sparbössan" och på JOK:s plusgirokonto 58 01 32 -9. Självklart kommer alla pengar att användas vid JOK:s tre matningar på norra Järvafältet.

Om inte förr, så till våren, kommer vår sparv att lämna oss för att flyga den långa vägen tillbaka hem till Sibirien. Och nästa höst ska vår matning i Stockholms norra utkanter vara laddad med frön av allehanda slag. Han ska känna sig välkommen tillbaka.
Järvafältets Ornitologiska Klubb (JOK)"

DET RYKTAS EXTRA

Den gulbrynade sparven bidrog till att det ryktades att

danskarna mycket snabbt döpte den gulbrynade till "Guldlock". Ett trevligt namn som väl har sitt ursprung hos den danske sagoförfattaren H C Andersen och hans saga "Guldlock och de tre björnarna".

Om den gulbrynade sparven är sagans Guldlock, så måste väl upptäckartrion "Björn-Harald", "Kjell-Björn" och "Björn-Olle" vara sagans tre björnar.

det under de första dagarna vid sparven rådde rejäl kyla (10-15 minusgrader) och väntan på att få se den rara gästen blev ibland iskallt lång. Det var för övrigt därför sparven snabbt döptes till "kryssofrys", en typ av "översättning" av fågelns latinska namn- *emberiza chrysophrys*.

Lyckligtvis fanns tillgång till en värmestuga av kolossalformat i form av det relativt närbelägna IKEA.

Här fanns som vanligt, förutom en massa möbler att vila i, även varmkorv till bra pris. JOK har ännu inte fått ta del av statistiken på hur mycket korvförsäljningen ökade under dessa kalla kryssdagar.

Ölands Ornitologiska Förenings ordförande **Pav Johnson** (utflyttad f d Angarnskådare) inte bara handlade varmkorv på IKEA, utan också en hyfsat tjock dörmatta för bara 5 kr. Detta smarta inköp användes för att stå på vid "kryssofrys" och därmed slapp Pav återvända till Öland med förfrusna fötter.

mitt i den allra största publikrusningen (söndagen 4/1), med en av skådare fullproppad väg vid matningen, kom en **privatövningskörande** tjej. Hon och hennes privata bilskolelärare skulle i normala fall, vid den här tiden en söndag förmiddag, varit helt ensamma på vägen. Men så var det definitivt inte idag.

Nu tvingades hon "skruva" bilen genom den stora folksamlingen. Inte så särskilt enkelt ens för en van bilförare. Och inte nog med detta. Eftersom den aktuella vägen är en återvändsgata, tvingades den övningskörande tjejen att ytterligare en gång passera genom det täta skådarledet.

Både tjejen och bilen överlevde denna välbeskådade mardrömsövning, och med erfarenheter från denna i bagaget, bör hennes uppkörning ha gått lätt som en plätt.

om någon av "Guldlocks" upptäckare **Harald Ehrenborg**, **Kjell Sahlberg** eller **Olle B** varit medlemmar i Miljöpartiet så är han/de alldeles säkert numera utkastade från detta, eftersom de medverkat till skapa grymt stor miljöförstöring. Detta genom att inspirera många skådare till att köra massor med bilmil, bara för titta på en liten felnavigerad sparv.

Rolf "Bagarn" Svensson, medlem i Club 300 och boende i Ängelholmstrakten, lyckades fixa sin resa upp till Järfälla genom att ropa in tåg-biljetter på en s k nätauktion. Och billigt blev det. 110 kr upp till sparven och bara 37 kr hem till Ängelholm.

Hur tolkar man då denna ojämna prissättning? Det är väl helt enkelt så, att det är betydligt fler som vill åka från Ängelholm än till denna ort. Rolf fick dessutom inte bara kryssa sparven utan hade också turen att besöka Järvafältet just den dag som en slaguggla upptäcktes vid Hästa gård.

Slaguggla är ju rejält tungt för en skåning och utgjorde således en minst sagt hyfsad bonus för en ganska så nöjd Rolf.

Det sista redaktör'n såg av Rolf, då jag lämnat av honom vid Barkarby station, var en lätt dansande skåning på väg mot stationshuset, och banne mig tyckte jag inte också höra honom sjunga "Oh what a wonderful day". Fast på Edvard Perssonskånska förstås.

i "Naturmorgon" (lördagen den 24/1) tog programmets redaktör Lasse Willén upp just de fantastiska möjligheterna, att med kollektiva färdmedel besöka den gulbrynade sparven.

ett elegant, men inte särskilt fältmässigt klätt, par också besökte sparven. Damen stack så att säga ut en aning med sin långa mörka kjol och mörka kappa.

För deras del hade dagen inletts med sorg (begravning) vid Järfälla kyrka, men avslutades ändå med ganska så mycket glädje genom mötet med den gulbrynade.

Paret hade parkerat sin bil vid Säby gård, vilket innebar ett par km lång vandring till JOKs matning, och detta i skor som inte var av den allra mest terränggående modellen.

Tillbaka till paret's bil ställde givetvis en för paret okänd skådarvän upp med skjuts.

"Chrille" Cederöth, som toppar listan över den som sett flest fågelarter i Sverige, var en av de första som skickade pengar till JOKs fågelmatning.

Undertecknad tänker vid tillfälle tacka

"Chrille", som vid upptäckten av den gulbrynade befann sig i Sydamerika, och samtidigt informera honom att vi planerade att öronmärka hans bidrag för en satsning på JOKs skogsfågelmatning väster om Fäboda gård. Vi vet ju att talltitor och tofsmesar är ovanliga fåglar vid Segerstads fyr ("Chrilles" bostad) och vi antog därför att han gärna ville stödja en riktad satsning på dessa Öländska "rariteter".

PS: Tyvärr försvann "Guldlock" innan "Chrille" hann komma hem, men det berodde inte på bristen på föda utan förmodligen mer på att sparven fick Sibirisk hemlängtan.

flera "kyrkor" försökt få kontakt med **Bosse Carlsson** och **Johan Wallin** för att erbjuda dessa tjänsten som kollektåvsinsamlarchef. Detta efter att ryktena nått "kyrkan" om deras suveräna insats som "kollektinsamlare" vid den gulbrynade sparven. Representanter för kyrkan framför att det är sådana ekonomiska talanger, s k "finansvalpar" av typen Johan och Bosse, som man länge sökt efter med ljus och lycka.

vän av ordning undrar om det inte är dags att **byta ut doppingen mot t ex en gulbrynad sparv** i JOKs klubbmärke. Vännen inser dock omedelbart att detta är en omöjlighet.

Eventuellt skulle man kunna tänka sig byta doppingens mystiska vita sidofläck, vilken visat sig vara en mycket smart inlagd karta över Järvafältet, mot en fläck som har en viss likhet med en gulbrynad sparv.

Vi får kontakta doppingkonstnären **"Matte" Weiland** och fråga om han skulle kunna tänka sig en sådan dramatisk förändring i sitt berömdaste mästerverk.

det krävdes en ny Sverigeart på Järvafältet för att **Björn Weiland** skulle leta fram och försöka väcka liv i sin sedan ett par år tillbaka djupt sovande kikare. Nu tog det "bara" en månad för "Björne" att återuppliva "Swarren", men som vi brukar säga: "Bättre kryssa sent än aldrig".

en världskryssande Engelsman kom till Säbysjön från Sydafrika. Det ryktades dessutom att han, när han ändå befann sig så här nära England, skulle passa på att åka hem och fylla på sin termos med äkta engelskt te.

Roland Staaf, välkänd fågelboksförfattare och mångårigt verksam på Ringmärkningscentralen, inte är direkt känd för att dra på fåglar, men vid den gulbrynade sågs dock Roland.

Vi kan nog utesluta slumpen, att han bara råka komma förbi, utan kanske var det rent av så att vi fick uppleva Rolands allra första drag. Detta var ju inte så extremt långt, men ett drag var det dock. Kanske var detta rent av inledningen på Rolands karriär som artjägare.

det var flera som satte kaffet i vrångstrupen när **Göran Frisk** larmade ut den gulbrynade, med kommentaren sitter "fint i burken".

Vad var nu detta? Höll Göran på att i smyg utöka Riksmuseets samlingar?

Till all lycka var det bara så att Görans larm innehöll ett litet, men ack så skrämmande stavfel. "Guldlock" satt fortfarande "fint i busken".

i ett av de danska inläggen på en hemsida (netfugl.dk) upptäcktes följande texttrad:

"Jeg fik en lang snak med **Olle** som er en rigtig hyggelig og meget jovial mand."

Att redaktör n är hyggelig låter ju hyfsat bra, men det är ju tur att felstavningen, som ledde fram till ordet jovial, är så uppenbar.

Alla intelligenta läsare inser ju direkt, att i stället för jovial, skulle det självklart ha stått trivial. Tänk så tokigt det kan bli, när man skolkat från de danska rättstavningslektionerna.

Mattias Klums filmteam (dock ej Klum himself), för projekt "Expedition Sverige", valde att besöka sparven redan första dagen (söndagen) med den enorma publiktillströmningen. Då filmades vi skådare för att man önskade dokumentera denna unika företeelse, ett s k megadrag, i svensk natur.

Några dagar senare var filmteamet åter på plats och då ägnades större delen av dagen till att också försöka få bilder på sparven.

Med deras supervärstingteleobjektiv bör det ha lyckats bra och förhoppningsvis får filmandet vid Säbysjön plats i den slutliga produktionen med temat "Expedition Sverige".

Hans Jörnvall (JOKs överlägset ledande världskryssare) fick njuta av ett nytt världskryss på JOKs matning.

Helt otroligt att en sådan Fågelskådarglobetrotter, med ca 7500 kryss på sin världslista, kan få kryssa på hemmaplan.

Det ryktas dessutom, att när Hans nått ett av sina stora mål - 8000 världskryss, kommer han att satsa rejält på Järvafältetslistan.

"Tecknar-Anders" i ett kåseri i "Svenskan" uppmärksammade upptäckten av den gulbrynade sparven. Han imponerades dessutom av Club 300s rapportsystem, vilket tydligt framgår av följande citat:

"Ungefär samtidigt som den gulbrynade sparven landade i Barkarby gick också en hel flock fågelskådare från Sverige och norra Europa in för landning där. Detta visar att de som är lidelsefullt intresserade av våra fullfjädrade vänner har ett rapportsystem som vida överträffar stor- makternas sofistikerade underrättelsetjänst. Man får inte bli förvånad om CIA eller någon hemlig polis kommer att anlita fågelskådare som konsulter efter den uppmärksammade händelsen i Barkarby."

flera av Gulbrynade sparvbesökarna kommer att kräva att Vägverket skall komplettera motorvägsavfarten vid Jakobsberg med en skylt om 30-meterskärret.

tack vare den gulbrynade sparven, och det franska intresset i bl a detta lands fågeltids- skrifter för den rara fågelns besök på Järva- fältet, vet vi nu att JOK på Franska heter "Club Ornithologique de Järvafältet".

Kenneth Sjögren kandiderar till titeln "Årets återupptäckare" p g a att han en tidig morgon (23/2) återfann "Guldlock". Detta efter att sparven saknats i nästan två veckor vid JOKs matning.

En stor del till Kenneths nominering bidrar hans labradortik Tuva som varje morgon, då hon noterar att Kenneth ligger kvar i sängen och således är ledig från jobbet, alltid med lika stor envishet släpar iväg honom ut på Järvafältet.

när **Mats Hedeland**, ägare av de naturvårdsar- betande highland-cattlekorna i 30-meterskärret, skulle ut och mata dessa och därmed tvingades passera genom den första stora publikdagens "folkhop", tog han den uppkomna situationen mest med ett skratt.

Mats' kommentar var att han aldrig kunnat tänkt sig att det fanns så här många fågel- skådare, inte ens i hela världen.

intresserad allmänhet mycket ofta ställer följande klassiska fråga då det upptäckts en sällsynt fågel: Är det bara en?

Ja, det var nog bara en gulbrynad sparv. Men det räckte så otroligt bra med bara denna enda.

FÅGELRAPPORT 2008

I detta utskick ingår "Fågelrapport för Norra Järvafältet 2008". Rapporten utgör en samman- ställning av de observationer som rapporterats till "Svalan" (Artportalen).

I rapporten framgår dessutom häckningsresultat samt sträcksiffror för flera av områdets mera intressanta arter.

Under år 2008 observerades totalt 190 arter på norra Järvafältet

På södra delen av Järvafältet observerades 151 arter under år 2008 och av dessa fanns 6 st som ej sågs på områdets norra del.

Totalt observerades således 196 arter under 2008 på hela Järvafältet.

Under år 2008 upptäcktes 4 st nya arter för "hela" Järvafältet.

De nya arterna är:
rödalsad gås
ägretthäger
större skrikörn
kentsk tärna.

T o m år 2008 har 263 arter observerats på hela Järvafältet.

På fältets norra del har hittills 255 arter observerats.

Under år 2009 har redan en ny art upptäckts på Järvafältet - Gulbrynad sparv.

ÄLDSTA SILLGRISLAN RINGMÄRKT AV JOKare

Följande trevliga e-mail anlände till redaktör'n efter föregående JOK-blad:

"Efter att ha läst JOK-bladet 3-2008 kan jag informera om att "den 42-åriga" sillgrisslan ringmärktes av undertecknad JOK-medlem.
Hälsningar, Nils-Olof Olsson, Viksjö."

Med en liten överdrift kan man nästan våga påstå att JOK och vi JOKare är med mest överallt.

ÅRSMÖTET 2009

JOKs ekonomi

Kassaredovisningen visade att JOKs klubbkassa är i stabilt god form.

Styrelse för år 2009

Aktuella för omval var **Clas Cronlund**, **Stig Holmstedt** (ordf), **Bengt Sundberg**, **Johan Wallin** och **Björn Wester** (kassör), vilka samtliga omvaldes.

Övriga styrelsemedlemmar är: **Olle Bernard**, **Tommy Eriksson** (sekreterare), **Lena Radler** och **Anders Sennmalm**.

Valberedning:

Bo Hallman (omval)

Stefan Kyrklund (omval)

Gunnar Siljestränd (omval).

Till revisorer valde årsmötet **Percy Fredriksson** (omval) och **Lars Imby** (omval).

Till revisorssuppleanter valde mötet **Mikael Bouveng** (omval) och **Kjell Bergman** (omval).

Medlemsavgift för år 2008:

Styrelsen föreslog att medlemsavgiften för år 2010 skall vara **50 kr**.

Årsmötet godkände detta förslag, vilket innebär att JOK lyckats behålla medlemsavgiften på **samma hyfsat "låga" nivå sedan 1991**.

Verksamhetsberättelse för år 2008.

(OBS! Mycket förkortad version)

Medlemsantal: 438 st vid slutet av år 2008. Antalet medlemmar fortsätter att öka.

JOK-blad, inklusive vår- och höstprogram: 3 nummer med totalt 70 sidor.

Fågelrapport för år 2007 samt **Miniförteckning** skickades till medlemmarna.

Medlemsmatrikel skickades till medlemmarna.

Information om JOK, fågelobservationer m m har gjorts via en mycket välbesökt hemsida med ca 58 000 besök under år 2008.

Aktuella **fågelobservationer** (månadssammansättningar) har liksom tidigare presenterats på anslagstavlor vid Säby och Väsby gård samt vid 30-meterskärret. Dessutom på JOKs hemsida.

Möteskvällar: 4 st; totalt antal deltagare 188 st.

Exkursioner på Järvafältet (10 st), andra delar av landet (8 st).

JOK medverkade som vanligt vid "Fågel-skådningens dag" och dett med bl a en fågelvandring till Ravalen och Väsby sjöäng. (Antal deltagare totalt ca 35 st).

Naturvårdsarbeten genomfördes bl a som vassröjning (Säby strandäng), detta år dock i mycket begränsad omfattning p g a dåliga isförhållanden, och reglering av Igelbäckens dämme.

JOK assisterade även detta år Järfälla kommuns viltvårdare i samband med **minkfångst**.

Fågelmatning genomfördes som vanligt söder om Säbysjön och väster om Fäboda gård. Vintern 2008-09 startade en ny matning norr om Ravalen i samarbete med Sollentuna kommun.

JOK ansvarade för första gången (söndagen 5/10) för **Naturskolans kafé vid Väsby gård**.

Även under år 2006 hade JOK fortlöpande **kontakter med aktuella kommuner** gällande naturvårds- och fågelskyddsfrågor.

JOK stod som vanligt, sedan mitten av 1970-talet, för huvuddelen av årets **inventeringsarbeten m m vid Nedre Dalälven**.

JOK SERVERADE KAFFE PÅ NATURSKOLANS FIK

JOK ansvarade för serveringen på Naturskolans kafé den 1/2 och 1/3. Tack vare suveränt bra och ideella insatser av **Karin Callmer**, **Ulla Björkdahl**, **Gunta Dambekalns**, **Elisabeth Eklund** och **Anna-Lena Jonseng** serverades kaffe med tilltugg åt ca 350 st naturreservatsbesökande personer. JOKs medverkan är viktig för att fiket skall kunna fortsätta sitt populära öppethållande och dessutom sprider denna aktivitetet mycket god PR för vår klubb.

JOK kommer även i höst att ansvara för fiket under några söndagar. Vilka dessa söndagar är kommer att presenteras på JOKs hemsida (Anslagstavlan) i god tid så att vi skall hinna dit och fika.

INNEKVÄLLAR VÅREN 2009

10/2- Årsmöte + Bildvisning med tema "Järvafältet 2008".

Johan Wallin berättade och visade egna +andra medlemmars bilder. Antal deltagare: 44 st.

3/3- "Los Angeles - där fåglar och människor lever tillsammans" - presenterades av **Daniel Pettersson**. Antal deltagare: 34 st.

JÄRVAFÄLTETS HJÄLTE 2009

Föreningen "Rädda Järvafältet" har utsett JOKaren Rikard Dahlén till "Järvafältets hjälte år 2009".

JOK-bladet gör sig till röst för alla JOKare som hjärtligt vill gratulera Rikard till utmärkelsen. Samtidigt konstateras, med en viss mängd tillfredsställelse, att utmärkelsen "Järvafältets hjälte" hittills utformat sig till att vara ett vandringspris bland JOKare. Hoppas att den trenden kan bestå.

Utdrag ur Föreningen Rädda Järvafältets pressmeddelande 2009-03-20

"Rikard Dahlén Sollentuna "Järvafältets hjälte 2009"

Rikard Dahlén, naturvårdare vid Sollentuna kommun, har tilldelats utmärkelsen "Järvafältets hjälte 2009" av Föreningen Rädda Järvafältet. Dahlén får utmärkelsen "för mångårigt arbete med att utveckla Järvafältets natur-, kultur- och friluftsvärden".

- Rikard Dahlén är den som har betytt mest för att utveckla Östra Järvafältets naturreservat med bl a Bögs gård och Väsby gård till ett av Stockholmsregionens mest välbesökta naturområden, säger Magnus Nilsson, ordförande i Föreningen Rädda Järvafältet.

Dahlén var med och startade Naturskolan vid Väsby gård i mitten av 1980-talet. Sedan några år ansvarar han för naturvårdsarbetet i hela Sollentuna kommun.

- Bland de projekt Rikard Dahlén har lyckats förverkliga hör restaurering av flera nya våtmarksområden som gett området ett rikare fågelliv.

- En annan betydelsefull insats är att säkra jordbruksdriften i naturreservatet. Utan ett aktivt jordbruk med betesdjur skulle naturreservatet förlora många av sina kvaliteter."

VINNARE

ÅRSCHAMPION 2008 PÅ NORRA JÄRVAFÄLTET:

Olle Bernard - 176 arter.

ÅRSCHAMPION 2008 PÅ SÖDRA JÄRVAFÄLTET:

Ari Mättää - 135 arter.

LILLA BERGSPRISET 2009 (först till 50 arter) PÅ NORRA JÄRVAFÄLTET:

Mats Weiland (50 arter nåddes den 9/1).

STORA BERGSPRISET 2009 (först till 100 arter) PÅ NORRA JÄRVAFÄLTET:

Roland "Rulle" Jarvad (100 arter nåddes den 5/4).

LILLA BERGSPRISET 2009 (först till 50 arter) PÅ SÖDRA JÄRVAFÄLTET:

Ari Mättää (50 arter nåddes den 22/1).

UPP-X 2008:

Percy Fredriksson, som observerade mest arter - 247 st - i Uppland år 2008.

JUKKA HAR NÅTT DRÖMGRÄNSEN 200

Jukka Markkanen har, genom den rastande sjöorren i Ravalen den 13/4, nått drömgränsen att ha observerat 200 arter på norra Järvafältet.

Totalt har därmed ca 25 JOKare observerat minst 200 fågelarter på norra Järvafältet.

JOK-bladets gamla "Värsting-topp" är, enligt tidigare information i JOK-bladet, numera ersatt av JOKs hemsidas "Järvakryss". Finns under rubriken "JOKinfo".

NATURVÅRDSARBETEN UNDER DEN GÅNGNA HÖSTEN, VINTERN OCH VÅREN

Den gångna vintern har erbjudit bärkraftiga isar vid våra sjöar med tillhörande våtmarker och Järfälla och Sollentuna kommun har verkligen passat på att utnyttja det goda isförhållandet till att utföra mängder med naturvårdsarbeten. Vi får gå många år tillbaka för att erinra oss att så mycket positivt utförts för områdets fågelfauna under en vintersäsong på norra Järvafältet.

Järfälla kommuns arbeten

Säby strandäng

Strandängens yttersta zon, dvs innanför den sk blå bården, bearbetades av en entreprenör (Linding, Söderhamn) utrustad med en kraftig slaghacka dragen av en bandgående maskin.

Med grävmaskin restaurerade dessutom samme entreprenör flera av de sk koövergångarna, vilka har till uppgift att underlätta för de betande djuren att röra sig mellan de gamla diken ut på strandängen.

Kommunens arbetslag kompletterade JOKs vass- och slyröjning ute på de sydligast belägna öarna utanför strandängen.

Under hösten avverkades några stora träd (björkar) för att förbättra utsikten vid obsplats "Stora ladan".

Dessutom flyttades staketet som skiljer hästhagen från strandängen längre upp i hagen. Därigenom kommer staketet att stå på torrare mark och förhoppningsvis därmed också att stå stabilare.

30-meterskärret

Kärret har genom den gångna vinterns arbeten öppnats upp i en sådan omfattning, att den vy som numera kan ses i riktning norrut mot Säbysjön, aldrig upplevts i sk modern tid. Arbetet i 30-meterskärrets norra del har bestått av Järfälla kommun och utförts av entreprenör Ove Lundin.

Järfälla kommuns arbetslag avlägsnade sly mm på framför allt östra sidan av Igelbäcken, mellan 30-metersstigen och dämnet.

Jägarkullen

Utanför och norr om Jägarkullen har en stor mängd med vass och sly avlägsnats. Genom att röja av ön alldeles utanför Jägarkullen har mycket bra utsikt erhållits över Säbysjöns södra del. Undertecknad kan inte minnas när, och om vi någonsin tidigare, haft tillgång till denna vy. Det är bara till att njuta av att kunna se så stor del av Säbysjön från denna utsiktspunkt innan vassen åter växer upp.

Finnängen

Vid denna lokal har vi under åren tvingats konstatera hur den under 1990-talet öppnade våtmarken tillåtit växa igen med sly.

Tack vare goda arbetsförhållanden, med bra isar och hårdfrusen mark, restaurerade Järfälla kommun under vintern Finnängen. Mängder med flera år högvuxet sly och avlägsnades både på Finnängen och i området utanför densamma. Förutom att denna insats gynnar våtmarksfåglar erhålls en mycket vacker vy från Nysved och Finnängen ut över Säbysjön.

Förutom slyröjning bearbetades tuvmarken norr om Kastberget, vilket avslutar Finnängen mot söder.

Detta arbete, som utfördes av entreprenör Ove Lundin, utgjorde ett samarbete mellan Järfälla och Sollentuna kommun. Mycket positivt med sådana samarbetsinitiativ, vilket alldeles säkert gynnar reservatens skötsel och utveckling.

Fasanholmen

På Fasanholmen, dvs fågetornsskogen, har Järfälla kommun avverkat ett mindre antal granar. Syftet är främst att gynna områdets lövträd – ek, asp och hassel.

Det finns emellertid några grupper med granar på Fasanholmen som skall bevaras. Dessa granar utgör bl a skydd för småfåglar mot predatorer. Enligt skogsexperter kan en blandad lövskog därför gärna få innehålla ca 10 % gran. Vid arbetet på Fasanholmen förbättrade kommunen även framkomligheten ut till fågeltornet, så att t ex en traktor kan köra ut byggmaterial till ett nytt fågeltorn. Om och när ett sådant kan byggas är fortfarande skrivet i stjärnorna, med det är ju bra om byggmaterialet kan levereras fram till byggplatsen.

På JOKs anmodan sågades två st större träd ner alldeles söder om fågeltornet, vilket rejält förbättrar utsikten mot sjöns sydöstra del.

Kärleksön i Säbysjön

Sly avlägsnades mellan Kärleksön och Säbysjöns östra strand. Syftet med detta arbete är att bibehålla Kärleksön som ö och försöka motverka att denna växer ihop med fastlandet.

Sollentuna kommuns arbeten

Ravalen

På sjöns bästa strandäng, belägen i sjöns sydvästra del, har tuvor avlägsnats för att förstärka lokalens karaktär som en betad strandäng.

I samma område har också sly och vass avröjts.

Utanför Bögs våtmark har också sly och vass avlägsnats vilket bidrar till att skapa en bättre kontakt, via en öppen zon, mellan Ravalen och Bögs våtmark.

För att bevara och skapa en bra utsikt från berget i sjöns sydände har sly m m huggits bort.

Arbetena vid Ravalen utfördes av Sollentuna kommuns arbetslag samt entreprenör Ove Lundin.

I södra delen av Ravalen har en boplattform, som är upphöjd ca 1 m ovanför vattenytan, byggts upp på trästolpar.

Målsättningen är att försöka gynna silltrutar och/eller fisktärnor att börja häcka här. Dessa arter har under åren alldeles för sällan lyckats häcka på Järvafältet.

Genom att lyfta upp plattformen ovan vattenytan tror vi att t ex kanadagäss avstår från att nyttja denna.

Väsby sjöäng

På denna lokal har stora ytor bearbetats med målsättningen att försöka få bort oönskade tuvor av framför allt örten vecketåg. En ört som tyvärr ogillas av de betande djuren och därför ofta blir alldeles för dominerande i många våtmarker. Arbetet utfördes av entreprenör Ove Lundin.

Älgkärrstippen

På tippens sydsida och i tippens närområde har både träd och sly avlägsnats. En del arbeten utförda för att bevara den mycket goda utsikten från tippens topp, andra för att bromsa igenväxningen av de gamla ängarna nedanför tippens.

Finnängen

Sollentuna kommun samarbetade med Järfälla kommun vid Finnängen då det gällde att avlägsna oönskade grästuvor norr om Kastberget. Kommunerna delade på arbetskostnaderna.

Solna kommuns arbeten

Solna kommun genomförde under mars schaktningsarbeten för den nya våtmarken vid Igelbäcken.

Våtmarken, vilken är planerad att få en total storlek på ca 1 ha, är belägen utefter Igelbäcken väster om E4.

Den färdiga våtmarkens area, dvs 1 ha, skall omfatta en klarvattenyta och en våtmark runt om som skall betas av hästar och kor.

Det är dock inte känt om våtmarken i framtiden kommer att förses med ett dämme som konstrueras så att våtmarkens vattenivå kan regleras.

JOKs naturvårdsarbete

I år lyckades vi åter genomföra en mera omfattande vass- och slyröjning på Säby strandäng och ute på strandängens öar. Våren 2008 gick detta arbete endast, p g a dåliga isar, att utföras i en mycket begränsad omfattning. Förutom den traditionella och utannonserade vassröjningsdagen, med ca 30 st medverkande, arbetade 8-12 st JOKare under fem fredagsförmiddagar med vassröjningen.

Många föreningar är nog både avundsjuka och kanske också en aning förvånade över att JOK har så många medlemmar som är så intresserade av att ställa upp vid en naturvårdsinsats, typ vassröjning på Säby strandäng.

Ett stort tack till alla JOKare som under den gångna vintern ställde upp och kämpade med vassen och slyet vid Säby strandäng.

SITUATIONEN FÖR SÄBYSJÖNS FÅGELTORN

Önskemålet om att ersätta det gamla fågeltornet vid Säbysjön med ett nytt sådant kvarstår. Det befintliga tornet är med dagens stora antal besökare alldeles för litet.

Järfälla kommuns tjänstemän på avdelning "Park och Natur" har äskat pengar, hur mycket är än så länge obekant, för att kunna bygga ett nytt fågeltorn. JOK kan bara hoppas på att politikerna i Järfälla kommun behandlar äskandet, som gäller pengar för åren 2010-11, positivt. Kommunen har även kontaktat Länsstyrelsen för att därifrån ansöka om ekonomiskt bidrag.

Under våren har det befintliga fågeltornet stagats upp med bl a extra bärande stolpar/strävor vilket bidragit till att tornet är i betydligt bättre skick än under de senaste åren.

JOK hoppas givetvis fortfarande på att vi så snart som möjligt kan få inviga ett nytt fågeltorn, som bl a är bättre anpassat till den mängd skådare som idag gärna och ofta besöker Säbysjön.

INTRESSANTA FÅGELOBSERVATIONER 1/12 2008 - 15/4

Aktuella och ganska utförliga månadssammanställningar gällande fågelobservationer Järvafältet, vilka dessutom kompletterats med bilder på flera av de aktuella fåglarna, presenteras sedan ett par år tillbaka på JOKs hemsida.

Information om när ny sammanställning lagts ut på hemsidan meddelas på "Anslagstavlan".

P g a dessa månadssammanställningar, samt mängder med rapporter i "Svalan", har behovet av att redovisa områdets fågelobservationer i JOK-bladet minskat.

Områdets mest intressanta observationer kommer dock även i framtiden att presenteras i JOK-bladet.

Sjöorre

Efter en dimmig morgon upptäcktes den 13/4 en sjöorre (hane) rastande i Ravalen.

Småskrake

Den 9/4 flög en småskrake (hane) förbi Säbysjöns fågeltorn.

Fjällvråk

Från slutet av februari, samt under mars och i början av april, sågs en övervintrade fjällvråk vid bl a 30-meterskärret, Älgkärrstippen samt utefter Ståket-Rotebroleden.

Kungsörn

Den 18/3 sträckte en kungsörn (ålder 4-5K) norrut över 30-meterskärret.

Vattenrall

Även denna vinter uppehöll sig 2-3 st vattenrallar vid Råstasjön och det upplevs numera som normalt att arten övervintrar på lokalen. I slutet av mars observerades, och t o m fotograferades, parande vattenrallar vid Råstasjön.

Rörhöna

Rörhönor övervintrade som vanligt vid Lötsjön.

Slaguggla

En slaguggla rastade vid Hästa gård under delar av eftermiddagen den 12/1.

Sparvuggla

I området söder om Säbysjön sågs en sparvuggla den 4-8/1.

Den 22-29/3 fanns en revirhävdande sparvuggla ca 500 m väster om Fäboda gård.

Strömstare

Under större delen av vintern fanns strömstare vid Igelbäcken och detta bl a på båda sidor av Barkarby flygfält.

Smalnäbbad nötkråka

Under vintern observerades vid några få tillfällen en smalnäbbad nötkråka norr om Ravalen.

Snösiska

Denna vinter, framför allt under jan-mars, observerades betydligt flera snösiskor och gråsiskor än under de senaste vintrarna. Vid JOKs och Sollentuna kommuns fågelmatning norr om Ravalen uppehöll sig 2 st snösiskor under perioden 11-28/3.

Vinterhämpling

Provanterande vinterhämplingar sågs nordväst om Barkarby flygfält, nära affären "Plantagen", den 25/12 och 28/12.

Vid 30-meterskärret rastade 1 ex. den 18/12. Den 4+5/1 sågs en vinterhämpling nära 30-meterskärrets parkering och fågelrestaurang.

Hämpling

En hämpling upptäcktes vid fågelrestaurangen/30-metersparkeringen den 7/12.

Sävspurv

En övervintrade sävspurv uppehöll sig den 3-15/1 vid Hästa groddamm.

Lappspurv

1 ex. sträckte över Älgkärrstippen den 13/4.

Gulbrynad sparv

Sveriges första gulbrynade sparv uppehöll sig under perioden 3/1-27/2 vid eller i närheten av JOKs matning söder om Säbysjön.

Läs mer om detta trevliga fynd på annan plats.

TACK FÖR BIDRAG TILL FÅGELMATNINGARNA

Ett stort tack till alla er i JOK som på olika sätt stöttat/sponsrat klubbens fågelmatningar. JOK arrangerar ju sedan flera år tillbaka två egna matningar (söder om Säbysjön och väster om Fäboda). I vinter har vi i samarbete med Sollentuna kommun dessutom anordnat en mycket publik och populär matning norr om Ravalen. JOK planerar att fortsätta med fågelmatningar i samma omfattning under kommande vinter, så ett fortsatt stöd av er medlemmar är givetvis av stort värde.

ATLASINVENTERINGEN

Med start år 2007 inleddes, i Stockholms Ornitologiska Förenings regi, en s k atlasinventering inom Stockholms Rapportområde, i vilket givetvis Järvafältet ingår.

Inventeringen skall pågå under totalt fem år och ditt bidrag, om du inte utsetts eller anmält dig som s k rutansvarig, är att under inventeringstiden skriva in alla häckningsindici er som du observerat på Järvafältet.

Motsvarande gäller givetvis för samtliga observationer av denna karaktär, som du eventuellt gör inom hela Stockholms rapportområde.

Om du gör observationer under häckningssäsongen 2009 är det naturligtvis värdefullt om du skriver in dessa i rapportsystemet "Svalan".

Via länk på JOKs hemsida kan du nå Stockholms Ornitologiska Förenings hemsida där värdefull information redovisas om den pågående Atlasinventeringen.

VIKSJÖ GOLFBANA- HÄCKNINGSGRESULTAT I HOLKAR 2008

Källa: Anders Lindberg

Vid Viksjö golfbana (Järfälla kommun) finns sedan år 2001 ett stort antal fågelholkar uppsatta. Dessa inventeras årligen, främst beträffande nyttjandegraden, vilket gett följande resultat:

Art/Grupp	Nyttjande i % 2008	Max under åren 2001-08	Min under åren 2001-08
Småfåglar	76 %	87 %	70 %
Stare	88 %	100 %	67 %
Trädkrypare(5 holkar)	80 %	100 %	60 %

BRA START FÖR 30-METERSKÄRRET ÅR 2009

Under den gångna vintern genomfördes omfattande arbeten i 30-meterskärret. Det mest synliga av dessa insatser är att kärret numera är "öppet" på hela Jakobsbergssidan av Igelbäcken, d v s mellan dämmet och sjön och förmodligen är det p g a den öppna ytan som ett större antal gäss, svanar och änder valt att besöka kärret än tidigare.

Tack vare hög vattennivå vid dämmet/= i Säbysjön/ redan tidigt under vintern utnyttjades möjligheten att under våren tappa mer vatten än normalt. Detta medförde att tillräcklig vattenströmning erhöles i bäcken för att tidigt under våren skapa vakar i bäckens start uppe vid Säbysjön.

Bland rastande fåglar i vakarna fanns ett stort antal **sångsvanar**, **amerikansk krick** (hane + ev. en hona), **sädgäss** (3 ex) vilka är mycket sällsynta som rastare på Järvafältet och 6 st **smådoppingar**. Bland rastarna fanns även en grupp med 10 st **storspovar**. Dessutom en **blå kärnhök** (hane) som under 2 dagar sågs jaga i och vid kärret.

Fram till mitten av april har bl a en **kungsörn** och 5 st **stenfalkar** setts sträcka över 30-meterskärret

PÅMINNELSE OM BETALNING AV MEDLEMSAVGIFT 2009

Några av Er får i detta utskick en påminnelse om att medlemsavgiften ej är betald för år 2009. Detta utgör enda påminnelsen som styreslen skickar ut och eftersom vi hoppas på att Du fortfarande vill vara medlem i JOK bör Du betala in årsavgiften för år 2009 (50 kr) på JOKs Plusgirokonto nr 58 01 32- 9.

JOK:s svarthakedopping,

i form av klisterdekal, kan köpas av:

Olle Bernard, Roland Jarvad,

Mats Weiland och Bengt Sundberg.

Pris: 10 kr/st

SKJUTBANAN I HANSTA

I samband med att Sollentunas del av Järvafältets naturreservat skapades år 1979 tog Sollentuna kommun ett sk inriktningsbeslut om att avveckla den befintliga skjutbanan i Hansta. Därför upplevs det för många något förvånande att skjutbanan fortfarande finns kvar år 2009. Det förväntade beslutet, om att stänga banan, har således ännu inte tagits och skjutbanan har därmed lugnt kunnat leva vidare.

Under den gångna vintern har den aktuella skytteklubben till mångas överraskning annonserat om en utveckling med ett ökat skytte vid banan. Med minst lika stor förvåning kan man konstatera att skytteklubben tycks ha fått flertalet politiker i Sollentuna kommuns styrande allians att tänka sig godkänna en utökning av en skjutbana, som är belägen i ett ytterst välbesökt naturreservat. En skjutbana som många nog anser borde varit nedlagd för flera decennier sedan.

Föreningar som Naturskyddsföreningen (Sollentuna), Rädda Järva och JOK har reagerat negativt och ställt sig frågande till att Sollentuna kommun är på väg att godkänna skjutbanans utökning.

En utökning av skjutbanans aktivitet, med mer buller och givetvis ökad olycksrisk i området, gör att naturreservatet inte kan utnyttjas i den omfattning som var tänkt redan år 1979.

Med dagens ökade publiktryck på grönområden belägna nära stora befolkningsområden som Stockholm inkl Järvafältet, bör målsättningen givetvis alltid vara att dessa områden skall kunna utnyttjas så störningsfritt som möjligt av besökarna.

JOK anser därför att en utökning av skjutbanan med tillhörande aktiviteter är negativt och därmed oönskat av de som söker sig till Järvafältets naturreservat för att uppleva områdets höga naturvärden.

BÄVER I RAVALEN

Under hösten upptäcktes avverkningar i Ravalens strandskog, vilka inte utförts av Sollentuna kommun. De avhuggna trädens stubbar och kvarliggande stammar avslöjade att en bäver valt Ravalen som uppehållsort. Bävern byggde en hydda vid norra delen av sjön där den lyckades övervintra.

Sedan i höstas pågår en spännande och envis kamp mellan bävern och Sollentuna kommun om vem som bestämmer över vattennivåns läge i Ravalen.

När kommunen försöker höja nivån känner sig bävern hotad, eftersom vatten då förmodligen börjar tränga in i hans hydda. Bävern startar då projekt dikesgrävning för att tappa ur Ravalen till en för bäverns bostad lämplig vattennivå.

Framtiden blir givetvis synnerligen intressant. Har norra Järvafältets däggdjursfauna utökats med en ny "häckande" art?

Och hur många bävrar finns vid Ravalen? Finns det rent av ett par vid sjön?

Kanske kan vi få se bäverungar simmande i Ravalen isommar?

Senast en bäver observerades på Järvafältet var den 17-18/4 2002 då en sådan sågs födosöka vid Kärleksön i Säbysjön.

INGEN MINK I FÄLLORNA VID 30-METERSKÄRRET

JOK assisterade även denna vinter Järfälla kommuns viltvårdare i jakten på mink genom att bevaka utsatta minkfällor.

Hittills i år har ingen enda mink fångats i de två slagfällor som JOK kontrollerar vid 30-meterskärret.

Detta nollresultat skall dock inte tolkas som att det inte finns några minkar kvar i området, eftersom sådana observerats vid några tillfällen under den gångna vintern.

Minkjakten vilar under sommarhalvåret och kommer att återupptas i höst.

VILDSVINEN NÄRMAR SIG JÄRVAFÄLTET

Ungefär i månadsskiftet mars-april har enligt säker uppgift ett vildsvin körts ihjäl i Järfälla kommun.

Genom viltolyckan, som skedde i närheten av Görväln beläget vid Mälaren, kan vi ana att vildsvinen ganska så snart även börjar observeras på Järvafältet.

Det ryktas att.....

flera trogna ryktasspaltsläsare hörde av sig till redaktör'n efter föregående JOK-blad.

Orsaken var att man saknade några av ryktasspaltens sk seriefigurer, och man var p g a detta helt enkelt oroliga för hur det stod till med "Lasse" Imby, "Matte" Weiland och "Rulle" Jarvad. Hade dessa tre gentleman lämnat landet, eller hade något ännu värre skett, som att de t ex lämnat JOK, eftersom inga rykten om dessa ökända JOKare redovisats.

Vad som verkligen skett är att dessa tre personer numera uppträder så osannolikt korrekt att de nästan straffat ut sig från ryktasspalten.

När man i höstas mötte någon av "Lasse", "Matte" eller "Rulle" liknade denna trio mest små oskyldiga gossar, vattenkammade med mittbena, på väg till söndagsskolan. Men var bara lugn. Ränderna går aldrig ur. Nya rykten om dessa herrars bravader ryktas vara på gång.

"Rulle" Jarvad slagit på stort och köpt en liten dator, d v s en sån där bärbar variant, vilken dessutom omedelbart försågs med telefonuppkoppling.

Efter ett par veckors användande, och ett antal datatelefon samtal till bl a "Rulles" dotter i utlandet, gjorde dottern följande raka påstående under ett sådant telefonmöte: "Det är värst vad orakad du är!" En minst sagt förvånad "Rulle" frågade givetvis hur tusan hon kunde veta att han inte rakat sig på ett par dagar.

Dotterns avslöjande, att hon sett "Rulle" på en rakknivsskarp bild, via datorns web-kamera, alltsedan han började ringa med den nya datorn, gjorde nog att "Rulles" orakade haka snabbt sjönk flera decimetrar mot golvet.

Hur många sömnlösa nätter "Rulle" drabbades av, för att gå igenom vilka han ringt till med via sin nya dator, och framför allt hur och om han varit klädd i samband med dessa samtal, är än så länge obekant.

PS 1: "Rulle" undrar om han kan stämma datorförsäljaren för att denne inte informerade honom om att datorn var kamerautrustad.

Och i synnerhet för att kameran dessutom levererades påslagen.

PS 2: Det ryktas att någon sett en smygande och förklädd "Rulle" lämna Buttricks med en kasse fylld med lösnäsor och diverse masker.

inte ens den mest värtalige JOKare klarar av att beskriva sin lidelse för fåglar bättre än den brandman som i en eldig TV-intervju sa så här: "Jag brinner för mitt yrke".

Anders Eriksson sedan en tid tillbaka verkar i både Upplands och Ölands RRK (Regionala Rapportkommitté).

Nu har Anders bara ca 25 rapportområden kvar att jobba in sig i, för att täcka upp hela landet. Nästa steg för Anders är det stora och nationellt täckande RK, och det är väl bara en tidsfråga innan han kliver in i detta finrum.

Gunnar Siljestrand tycker att det är alldeles för enkelt att årskryssa arter som t ex orre, pärluggla och hökuggla i Uppland.

För att höja svårighetsgraden på årskryssandet har Gunnar därför fr o m år 2009 beslutat att sådana enkla Upplandsarter i fortsättningen skall årskryssas i Skåne.

I år gick detta bra, men hur Gunnar kommer att lyckas i framtiden får nog anses vara en aning ovisst. Det bli säkert ett antal Skåne-resor för Gunnar om han skall lyckas med sin nya skådningstaktik.

några av de snillen, som ofta sitter och spekulerar vid 30-meterskärret, föreslagit att vi skall testamentera höstens/vinterns stora JOK-diskussion, gällande vilket område som ingår i norra respektive södra Järvafältet, till kommande generationer. Något som i så fall bör leda till en arvstvist av sällan skadat slag.

det inte bara finns "Läkare utan gränser", för övrigt en organisation som är mycket beundransvärd, utan numera också "Skådare utan gränser". Ätminstone på Järvafältet, som efter vinterns halvheta debatt numera tycks vara ett gränslöst land. Tänk om detta fält också vore väglöst. Vilken härligt spännande vildmark.

när Svante Söderholm fyller år hissar alltid alla i Finland sin flagga. Mycket imponerande och givetvis synnerligen trevligt för Svante. Men visst känns det väl ändå lite märkligt. Flaggar alla för alla som fyller år i Finland? Mycket flaggning blir det i så fall. Kan det möjligen vara ett utslag av den finska sisun? Förklaringen är att finnarna, som är kända för att vara ett praktiskt folk, passar på att när man ändå flaggar för Svante, också firar sitt lands självständighetsdag. En strålande kombination.

alla världens fåglar förärats svenska namn och då undrar givetvis vännen av ordning över hur många JOKare som kryssat t ex scharlakans-kronad barbett eller åtminstone en julöspökuggla. Otroliga namn – hoppas nu bara att fåglarna också är lika otroliga.

PROGRAM FÖR JÄRVAFÄLTETS ORNITOLOGISKA KLUBB

Förhösten 2009- vintern 2010

Järva-aktiviteter

Fågelvandringar

...och så var det "Benke" Sundbergs fågelvandringar igen!
Hösten 2009 går de av stapeln söndagarna 30/8, 27/9, 25/10 och 29/11.
Samling vid Naturskolan, Väsby gård kl 09.00.
Arrangemanget sker i samarbete med Sollentunakretsen av SNF.

Övriga exkursioner

*28/8 (fredag eftermiddag) – 1/9 (tisdag kväll) –
Västkusten-Skåne (tidigare annonserad)*

JOKs tur till Västkusten och Skåne i slutet av augusti är ett måste för den seriöse skådaren!
Möjligheterna till olika slags skådning är oändliga – rovfågelsträck vid Falsterbokanalen eller på Ljungen, vadarstudier vid Morups Tånge eller Skanörs revlar, havsfågelspaning vid Hovs Hallar, sjöfågelsträck vid Sandhammaren eller jakt på rariteter varhelst sådana dyker upp.

Listan av funna celebra gäster är lång – grålira, gulnäbbad lira, svart stork, mindre skrikörn, större skrikörn, ormörn, grönlandsfalk, aftonfalk, svartbent strandpipare, tuvsnäppa, orientvadersvala, vitvingad tärna, fjällabb, lunnefågel, turturduva, härfågel, kalanderlärka, tofslärka, korttålarlärka och svarthakad buskskvätta (samtliga Sveriges tre häckningar!) – You name it!

Exkursionsledare blir Stig Holmstedt och Anders Sennmalm och du anmäler dig till den sistnämnde på anders.sennmalm@bredband.net senast den 1 augusti!

Självhushåll gäller beträffande frukostar och luncher, medan middagarna intages på olika etablissemang.

Kostnad i grova drag 2200 kr för bilhyra, bensin och övernattningar.

Anmälningsavgiften, 400 kr, skall vara inbetald på JOKs plusgirokonto 58 01 32 – 9 senast en vecka efter anmälan, d v s lördagen den 8 augusti.

12-13/9 (lördag morgon - söndag eftermiddag) – Färnebofjärden - Ledskär

På lördagen blir vi alla tomtjobbare och svartstädare vid det idylliska Kølforstorpet, i vilket det på kvällen avnjuts kräftor med nödvändiga drycker. Kanske blir det också en mindre exkursion i närområdet. Påföljande dag åker vi till Ledskär och/eller någon annan lokal i Norduppland – fågeltillgången får bestämma. Pris för kräftskiva (inkl dryck) och transport ca 400 kr.
Anmälan till Lars Frankenberg, tel 08/ 754 64 28, senast fredagen den 4 september.

14 -18/10 (tidig onsdag eftermiddag - söndag kväll) – Öland

Att åka till Öland i slutet av vecka 42 är en urgammal JOK-tradition och varför ändra på ett vinnande koncept? Rariteterna skuldar i dungarna och i fonden finns de gröna strandmarkerna, det blå havet och det gula alvaret. Och på kvällarna avnjuts goda middagar och lyssnas till skönsång på det trivsamma Gamlegårde.

Kostnaden för allt detta är ca 1800 kr inkl tre middagar som vi lagar i olika matlag.

Exkursionsledare är Stig Holmstedt och Anders Sennmalm.

Anmälan till Anders, anders.sennmalm@bredband.net senast onsdagen den 16 september.

Ange då ditt mobilnummer! Anmälningsavgiften, 400 kr, skall vara inbetald på JOKs plusgirokonto 58 01 32 – 9 senast en vecka efter anmälan.

5-6/12 (lördag morgon – söndag eftermiddag) – Luciafest i Kölfors

Traditionsenligt midvinterblot i det lilla Kölforstorpet i Färnebofjärdens nationalpark. På lördag sätter vi ut talg till rara spettar och på söndag gör vi en avkopplande exkursion i de alltid spännande markerna.

Priset för all denna härlighet, inkl. drycker och transport, är ca 400 kr.

Anmälan till Lars Frankenberg, tel 08/ 754 64 28, senast fredagen den 27 november.

6/1 (onsdag) – Nyårsplock

För tolfte året nyårskryssar vi i Nyköpingstrakten. Och nu skall vi tamejsjutton spränga den magiska 60-vallen! Kom med och hjälp till med detta och anmäl dig till exkursionsledaren Stig Holmstedt, stig.holmstedt@gmail.com senast onsdagen den 30 december.

Meddela då om du kan ta med din egen bil. Obs att tiden ev. kan komma att ändras till söndagen den 3 januari. Detta meddelas i så fall i god tid på JOKs hemsida (håll utkik på anslagstavlan!) samt till de mest frekventa nyårskryssarna under åren.

**När egna bilar nyttjas på exkursionerna gäller följande:
Varje förare får 15 kr/mil som exkursionsdeltagarna (utom förarna) delar på. Normalt blir detta 5-6 kr/mil för varje deltagare, men det kan ibland bli lite mer om inte bilarna fylls på ett optimalt sätt.
På exkursioner som innebär övernattnig får minderårig endast deltaga i sällskap med vuxen person.**

Innekvällar hösten 2009

22/9 (tisdag) – "Med JOK till Borneo och södra Thailand"

Stig Holmstedt visar ett bildspel från JOKs resa till Borneo och södra Thailand i november 2008.

Flera av resans deltagare har bidragit med bilder, som sammanställts av Bernt och Birgit Waldermarsson.

3/11 (tisdag) – "Fåglar i Svergie med Oscar"

Stefan "Oscar" Oscarsson är en välkänd skådarprofil i Stockholm.

Det senaste decenniet har hans fokus alltmer gått mot fågelfotografering snarare än artdrag, så pass att han i mars detta år invaldes i Naturfotograferna/N. Denna kväll kommer han att visa bilder på fåglar/fågelskådare härifrån Sverige.

Innekvällarna äger rum på Naturskolan vid Väsby gård på norra Järvafältet med början kl 19:00.

Parkering vid Bögs gård, därefter en kilometers uppfriskande promenad. Klubben bjuder alltid på fika med dopp efter föredraget!

JOK-bladet 1/2009

Bidrag till detta JOK-blad har lämnats av bl a ett stort antal mycket ivriga ryktesspridare.

Bidrag, uppslag, idéer m m till kommande JOK-blad mottages tacksamt.